Motion 2017:20 av Theo Bodin m.fl. (V) om tillfälligt konsultstopp och genomlysning

9

LS 2017-0734

Landstingsrådsberedningen

SKRIVELSE
2017-11-01

LS 2017-0734

Landstingsstyrelsen

Motion 2017:20 av Theo Bodin m.fl. (V) om tillfälligt konsultstopp och genomlysning

Föredragande landstingsråd: Irene Svenonius

Ärendebeskrivning

Motion 2017:20 av Theo Bodin m.fl. (V) om tillfälligt konsultstopp och genomlysning

Förslag till beslut

Landstingsrådsberedningen föreslår landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta

att anse motionen besvarad.

Landstingsrådsberedningens motivering

Landstingsstyrelsen instämmer i landstingsdirektörens tjänsteutlåtande.

För alla skattefinansierade verksamheter måste målet vara att utföra sina åtaganden på ett så effektivt sätt som möjligt. Landstingsstyrelsen har beslutat om ett omfattande effektiviseringsuppdrag till landstingsdirektören, i vilket ingår att minska den administrativa överbyggnaden och sänka kostnaderna för byråkrati inom hela landstinget.

I effektiviseringsuppdraget, och även i SLL Mål och budget 2018, betonas att den kompetens som behövs inom landstingets organisation i så stor utsträckning som möjligt ska finnas hos de egna medarbetarna i landstingets nämnder och bolag. Kostnaderna för anlitande av konsulter måste minska.

Konsulter ska användas med förnuft, till exempel vid tillfälliga toppar, när det behövs en temporär specialistkompetens eller för att genomföra korta utredningsuppdrag. Dock ska slentrianmässig konsultanvändning, att

konsulter agerar som om de vore anställda inom landstinget, inte förekomma.

I motionen föreslås ett totalt stopp för all användning av konsulter i alla projekt som kan stoppas ett kvartal utan större problem. Projekt som inte kan stoppas på detta sätt ska istället inom en månad kunna förklara varför konsulterna inte är anställda i den egna verksamheten. Landstingsstyrelsen delar den bakomliggande ambitionen, men anser att motionärens förslag inte är realistiskt eller önskvärt. Särskilt i landstingets större investeringsprojekt, som t ex i planering och genomförande av tunnelbaneutbyggnaden krävs specialistkompetens som inte är möjlig att ha permanent inom vår egen organisation.

Som framgår av de yttranden som nämnderna och landstingsdirektören har lämnat i anledning av motionen, har viktiga steg för att minska konsultanvändandet tagits. Såväl landstingsdirektören som hälso- och sjukvårdsförvaltningen har samlat beslut om inköp av konsulttjänster till en person. Landstingsdirektörens beslut gäller för alla centrala förvaltningar. Detta gör det möjligt att få en god överblick över när konsulter används och stoppa all användning som inte är nödvändig.

Det vore enligt landstingsstyrelsens mening orimligt att stoppa hela projekt, och därmed även landstingsanställdas arbete i projekten, för att utvärdera om anlitade konsulter är nödvändiga eller inte. Det riskerar att leda till ett stort slöseri med resurser inom landstinget om landstingsfullmäktige stoppar upp processer för att göra en politisk poäng, och helt i onödan när ju samma mål kan nås med andra medel.

Det beslut som landstingsstyrelsen har fattat om ett effektivare landsting, och som redan tillämpas i landstingets verksamheter, är ett ansvarstagande sätt att åstadkomma samma sak som motionärerna avser och som nu börjar visa resultat. I delårsbokslut för 2017 ser vi en viss minskning av konsultanvändning januari-augusti 2017, jämfört med föregående år.

Med detta inte sagt att landstingsstyrelsen nöjer sig med det arbete som hittills gjorts. Det finns all anledning att ytterligare titta över hur man kan öka takten i arbetet med att minska inköpen av konsulttjänster, även i redan påbörjade projekt och framförallt i sådana som löper över längre tid.

Mot bakgrund av de beslut som redan fattats inom Stockholms läns landsting och det arbete som pågår i landstinget för att minska användandet av konsulttjänster anser landstingsstyrelsen att motionen ska anses besvarad.

Beslutsunderlag
Ägarutskottets protokollsutdrag den 10 oktober 2017 med S- och MP-ledamöternas särskilda uttalande
Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 26 september 2017
Motion 2017:20
Hälso- och sjukvårdsnämndens protokollsutdrag den 28 september 2017
Hälso- och sjukvårdsförvaltningens tjänsteutlåtande den 23 augusti 2017
Trafiknämndens protokollsutdrag den 26 september 2017
Trafikförvaltningens tjänsteutlåtande den 23 augusti 2017
Kulturnämndens protokollsutdrag den 27 september 2017
Kulturförvaltningens tjänsteutlåtande den 1 augusti 2017
Tillväxt- och regionplanenämndens protokollsutdrag den 28 september 2017
Tillväxt- och regionplaneförvaltningens tjänsteutlåtande den 22 augusti 2017

Irene Svenonius

Gustaf Drougge

§ 45
Motion av Theo Bodin m.fl. (V) om tillfälligt konslutstopp och genomlysning

LS 2017-0734

Ärendebeskrivning

Theo Bodin m.fl. (V) har till landstingsfullmäktige lämnat en motion i vilken de föreslår ett generellt konsultstopp i landstinget och en genomlysning av samtliga projekt.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 26 september 2017
Motion 2017:20
Hälso- och sjukvårdsnämndens protokollsutdrag den 28 september 2017
Hälso- och sjukvårdsförvaltningens tjänsteutlåtande den 23 augusti 2017
Trafiknämndens protokollsutdrag den 26 september 2017
Trafikförvaltningens tjänsteutlåtande den 23 augusti 2017
Kulturnämndens protokollsutdrag den 27 september 2017
Kulturförvaltningens tjänsteutlåtande den 1 augusti 2017
Tillväxt- och regionplanenämndens protokollsutdrag den 28 september 2017
Tillväxt- och regionplaneförvaltningens tjänsteutlåtande den 22 augusti 2017

Förslag och yrkande

Ordförandes förslag om bifall till landstingsdirektörens förslag

Ägarutskottets beslut

Ägarutskottet föreslår landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige
Besluta

att anse motionen besvarad.

Särskilt uttalande
S-ledamöterna anmäler ett särskilt uttalande
MP-ledamoten anmäler ett särskilt uttalande

V-ledamoten anmäler att hon yrkat bifall till motionen om hon haft rösträtt.

Beslutsexpediering:
Landstingsstyrelsen
Akt

SÄRSKILT UTTALANDE
20171010

LS 2017-0734

Socialdemokraterna
FRAMTIDSPARTIET

Landstingsstyrelsens ägarutskott
Ä 9

Motion 2017:20 av Theo Bodin m.fl. (V) om tillfälligt konsultstopp och genomlysning

Motionen lyfter den utomordentligt viktiga frågan om landstingets konsultanvändning, som inte bara är mycket omfattande utan dessutom svår att överblicka. 2016 landade den totala konsultnotan på mer än 3 miljarder kronor enligt tillgängliga siffror, och det finns indikationer på att kostnaderna kan vara ännu högre än så. Såväl kostnadernas storlek som oklarheten om dess egentliga omfattning är starka skäl att ge ett tydligt uppdrag om att kraftigt begränsa dessa kostnader. Höga välfärdsambitioner kräver höga ambitioner i att använda välfärdens pengar på effektivast möjliga sätt.

I nuläget skapar uppgifterna om konsultkostnaderna frågetecken. Exempelvis anges i tertialrapporten för landstinget att periodens konsultkostnader var 253 miljoner kronor, en procent lägre än föregående år. Samtidigt visar data från Landstingsstyrelsens förvaltning att vad man i sammanställningen själva kallar för *Samtliga konsultkostnader* uppgick till 351 miljoner kronor per april 2017, vilket är betydligt högre än under föregående år och än den siffran som redovisas i tertialrapporten.

Att nu utan vidare analys stoppa allt konsultanvändande skulle dock riskera att få motsatt effekt mot den avsedda. Att avbryta eller kraftigt försena pågående projekt skulle tvärtemot våra och motionärens ambitioner riskera att leda till fördyrande merkostnader. Det gör att även om vi till fullo delar motionärens utgångspunkter och ambitioner, däribland behovet att genomlysa och kartlägga samtliga projekt, under rådande omständigheter inte kan ställa oss bakom motionens att-satser. Tillväxt- och regionplaneförvaltningen kan stå som ett gott exempel, där har man målmedvetet sedan en tid tillbaka skiftat konsulter till förmån för tillsvidareanställd personal, vilket är glädjande.

Vi vill avslutningsvis också påpeka att det är mycket bra att landstinget äntligen påbörjat ett arbete med att minska konsultkostnaderna. Vi emotser att detta arbete leder till kraftfulla reduktioner av desamma.

ÄGARUTSKOTTET

SÄRSKILT UTTALANDE
2017-09-28

miljöpartiet de gröna

LS 2017-0734
Ärende 9

Motion 2017:20, tillfälligt konsultstopp

Miljöpartiet anser att frågan om minskade konsultkostnader är av högsta prioritet och driver frågan om förbättringsförslag och insatser i alla nämnder och beredningar.

Problemen med ökade konsultkostnader är inget man hanterar över natt utan det är en strukturell fråga som förvaltningen har fått i uppgift att börja redovisa. Särredovisning av nämnda organisations- och verksamhetskonsulter ska ske under 2017.

Det är dock viktigt att förvaltningen snabbt går från mätning, redovisning och analys till handling för att strukturera om verksamheten för att få bättre kostnadskontroll och samtidigt bättre arbetsmiljö och villkor för anställda. Allt i strävan efter att nå målet om att vara en attraktiv arbetsgivare och leverera största möjliga nytta till skattebetalarna.

Stockholms läns landsting

2017-09-26
LS 2017-0734

Landstingsstyrelsen
Landstingsstyrelsens förvaltning
Landstingsdirektörens stab
Fredrik Åstedt

Landstingsstyrelsens
ägarutskott

Motion 2017:20 av Theo Bodin m.fl. (V) om tillfälligt konsultstopp och genomlysning

Ärendebeskrivning

Theo Bodin m.fl. (V) har till landstingsfullmäktige lämnat en motion i vilken de föreslår ett generellt konsultstopp i landstinget och en genomlysning av samtliga projekt.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 26 september 2017
Motion 2017:20
Hälso- och sjukvårdsnämndens protokollsutdrag den 28 september 2017
Hälso- och sjukvårdsförvaltningens tjänsteutlåtande den 23 augusti 2017
Trafiknämndens protokollsutdrag den 26 september 2017
Trafikförvaltningens tjänsteutlåtande den 23 augusti 2017
Kulturnämndens protokollsutdrag den 27 september 2017
Kulturförvaltningens tjänsteutlåtande den 1 augusti 2017
Tillväxt- och regionplanenämndens protokollsutdrag den 28 september 2017
Tillväxt- och regionplaneförvaltningens tjänsteutlåtande den 22 augusti 2017

Förslag till beslut

Ägarutskottet föreslår landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta

att anse motionen besvarad.

Förvaltningens förslag och motivering

Sammanfattning
Motionärerna föreslår att landstingsfullmäktige beslutar om ett generellt konsultstopp i hela landstinget och en genomlysning av samtliga projekt.

Mot bakgrund av landstingsfullmäktiges tidigare beslut gällande konsultanvändande och nämndernas vidtagna åtgärder för minskat nyttjande av konsulttjänster anser förvaltningen att motionen ska anses besvarad.

Bakgrund
Motionärerna har till landstingsfullmäktige lämnat en motion i vilken de föreslår fullmäktige besluta dels att utföra ett generellt konsultstopp i hela landstinget, dels att därefter genomföra en genomlysning av samtliga projekt och besluta om hur pågående projekt ska hanteras och hur nya eventuellt ska utformas.

Motionen har remitterats till hälso- och sjukvårdsnämnden, trafiknämnden, kulturnämnden och tillväxt- och regionplanenämnden.

Överväganden
Landstingsfullmäktige har upprepade gånger framhållit vikten av minskad konsultanvändning i landstinget. I SLL Mål och budget 2016, LS 2015-0039, framhålls exempelvis att konsulter kan vara en bra metod för att på kort sikt skaffa nödvändig specialistkompetens, men utgångspunkten ska vara att landstinget bemannas med tillräcklig kompetens för sitt uppdrag. Därför måste en översyn göras så att konsulterna faktiskt används på detta sätt och inte som en permanent administrativ överbyggnad.

I SLL Mål och budget 2018, LS 2017-0452, betonas att den kompetens som behövs inom landstingets organisation i så stor utsträckning som möjligt ska finnas hos de egna medarbetarna i landstingets nämnder och bolag. Landstinget har historiskt använt konsulter i för hög utsträckning. Konsultanvändningen ska minska avsevärt under de kommande åren. Konsulter ska användas med förnuft, till exempel vid tillfälliga toppar, när det behövs en temporär specialistkompetens eller för att genomföra korta utredningsuppdrag. En slentrianmässig konsultanvändning, att konsulter agerar som om de vore anställda inom landstinget, ska inte förekomma. Det

måste finnas en tydlig beställare av konsulter. Särskilt viktigt är det att undvika att landstinget företräds i förhandlingar och i externa samarbeten av externa konsulter. Konsulter ska således användas sparsamt och enbart då det är säkerställt att det är det varsammaste alternativet med hänsyn till stockholmarnas skattepengar.

Landstingsstyrelsen gav den 31 januari 2017 landstingsdirektören en rad uppdrag för att uppnå effektiv ledning, styrning och uppföljning inom Stockholms läns landsting, LS 2017-0180. Ett av uppdragen är att minska den administrativa överbyggnaden och sänka kostnaderna för byråkrati inom hela landstinget. Landstingsdirektören har som ett led i genomförandet av landstingsstyrelsens uppdrag beslutat om särskild prövning av konsulttjänster i centrala förvaltningar, LS 2017-0003, LDR5076.

I sina yttranden över motionen visar flera nämnder på de åtgärder de vidtagit för att i enlighet med fullmäktiges beslut minska sin konsultanvändning. Flera nämnder har t.ex. genomfört konsultväxling, dvs. anställt medarbetare istället för att anlita konsulter.

Mot bakgrund av landstingsfullmäktiges tidigare beslut gällande konsultanvändande och nämndernas vidtagna åtgärder för minskat nyttjande av konsulttjänster anser förvaltningen att motionen ska anses besvarad.

Ekonomiska konsekvenser
Beslutet att anse motionen besvarad har inga ekonomiska konsekvenser.

Malin Frenning
Landstingsdirektör

Carl Rydingstam
Chef ledningsstaben

Landstingsstyrelsen

Beslutsexpediering:
Akt
Landstingsfullmäktige

Godkänd av Malin Frenning, 2017-09-28

Ankom
Stockholms läns landsting
2017 -05- 09
Dnr 48 2017-0734
2017:20

Stockholms läns landsting

Stockholms läns landsting
2017-05-09

Motion av Theo Bodin (V) m. fl. om tillfälligt konsultstopp och genomlysning

Landstinget har köpt konsulter för miljardtals kronor de senaste åren. Bara inom området management, strategi och kommunikation har det funnits över 20 olika konsultbolag med ramavtal med landstinget.

Det är tyvärr mycket oklart vilket värde dessa konsulter skapat. På vilket sätt har de hjälpt landstinget och dess medborgare i frågor som rör organisations- och verksamhetsutveckling? Har de verkligen kunnat bidra till förändringsarbetet på ett bättre sätt än vad den egna personalen hade kunnat göra? Finns det underlag för att deras insatser inom styrning och uppföljning hjälpt mer än det stjälpt? Sist men inte minst; kan det vara så att vi står i det här kaoset på grund av att vi litat mer på konsulter än på oss själva?

Istället för att ge tusentals medarbetare möjligheten att delta i vårdens utveckling hyr man in konsulter, ett kvitto på att våra högsta ledningar inte tror på sin egen personals förmågor. Vilken demoraliserande effekt har det inte haft när en nybakad handelsstudent från Ernst & Young förklarar för en disputerad specialistläkare med 30 år i yrket hur vården ska bedrivas? Priset på detta kan knappast mätas i pengar, men att högsta ledningen för Karolinska får uselt betyg av läkarna ger en fingervisning.

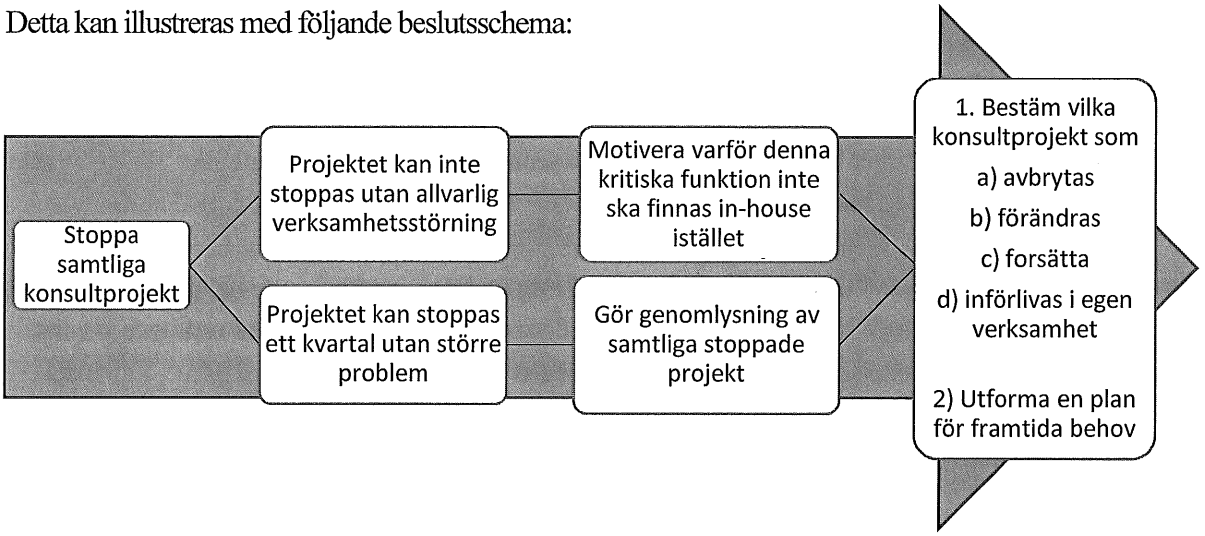
Vi har haft långa och öppenhjärtliga samtal med konsulter under de senaste åren och bilden är samstämmig. Alla anser att deras egen byrå gör nytta, medan de andra konsultbolagen hyrs in till ingen nytta. En hög chef på ett managementkonsultbolag har berättat för mig att 70-80% av konsultkostnaderna inom landstinget sannolikt är pengar i sjön. Andra har vittnat om hur det kan sitta konsulter från flera olika bolag samtidigt på samma möte med samma uppdrag. Vem är det som kör egentligen?

Att sälja in projekt till Landstinget beskrivs som enkelt. Behoven är omättliga, uppdragen otydliga och uppföljningen obefintlig. Oftast säljer man in nästa projekt medan man fortfarande arbetar med det första. När man fått en fot i dörren öppnar sig ett veritabelt schlaraffenland där nya uppdrag flyger in som stekta sparvar i munnen, medan man lätt tillbakalutad och med ett halvt öga på Excelarket, avnjuter en snitslad bana mot att bli partner.

I det privata näringslivet är det brukligt att man i sådana här lägen gör ett tillfälligt stopp för alla konsultprojekt. Man identifierar då två huvudklasser av projekt, dels de som inte kan stoppas utan att det blir akuta verksamhetsstörningar och dels alla andra projekt. Den första sortens projekt undantas från stoppet men får en månad på sig att förklara varför konsulterna inte är anställda i den egna verksamheten istället. Utgångspunkten är att konsulter bara ska finnas i verksamhetskritiska positioner i undantagsfall.

De flesta projekt kommer att tillfalla den andra kategorin och därmed utan större problem kunna stoppas tillfälligt. Därpå sker en genomlysning av projekten och framtida behov analyseras. Detta är inte särskilt komplicerat, det finns många kompetenta medarbetare i verksamheten som klarar den övningen. Till saken hör att en behöver lite andrum för att kunna se skogen för alla träden, därför är det viktigt att stoppet sker samtidigt över allt. Cheferna behöver få tid att tala med den egna personalen och förstå verksamhetens behov istället för att ha en skönsjungande siren från Mackan bredvid sig som lockar till nya äventyr.

Detta kan illustreras med följande beslutsschema:

Med hänvisning till ovanstående föreslås Landstingsfullmäktige besluta

Att utföra ett generellt konsultstopp i hela landstinget samtidigt

Att därefter genomföra en genomlysning av samtliga projekt och besluta om hur pågående projekt ska hanteras och hur nya eventuellt ska utformas

Theo Bodin (v)

Gunilla Roxby Cromvall (v)

Marit Strand Normasdotter (v)

Petteri Louhema (v)

Anna Sehlin (v)

Kerstin Pettersson (v)

Håkan Jörnehed (v)

Mohibul Ezdan Khan (v)

Jonas Lindberg (v)

Birgitta Sevefjord (v)

Catarina Walgren (v)

Stockholms läns landsting

Trafiknämnden

PROTOKOLLSUTDRAG

Nr 8/2017

Sammanträdesdatum
2017-09-26

Datum för justering: 2017-09-26

Datum för anslag: 2017-08-28

Kristoffer Tamsons (M)
Talla Alkurdi (S)

---

§ 181

Yttrande över motion 2017:20 av Theo Bodin m.fl. (V) om tillfälligt konsultstopp och genomlysning
(TN 2017-0968)

I ärendet förelåg tjänsteutlåtande den 23 augusti 2017 från förvaltningschefen.

I ärendet yttrade sig Talla Alkurdi (S).

YRKANDEN

a. Bifall till förvaltningschefens förslag till beslut
b. Bifall till motionen från V

Ordföranden ställde proposition på yrkandena och fann att nämnden beslutat i enlighet med förvaltningschefens förslag till beslut.

BESLUT

Trafiknämnden beslöt

att godkänna föreliggande förslag till yttrande samt översända detsamma till landstingsstyrelsens förvaltning.

UTTALANDEN

S-ledamöterna lät till protokollet anteckna ett särskilt uttalande, bilaga 11.
MP-ledamöterna lät till protokollet anteckna ett särskilt uttalande, bilaga 12.

RESERVATION

V-ledamoten reserverade sig mot beslutet

DELTAR EJ

S-ledamöterna deltog inte i beslutet.

Vid protokollet

Daniela Eriksson

Stockholms läns landsting

SÄRSKILT UTTALANDE
2017-09-26 TN 2017-0968

miljöpartiet de gröna

Trafiknämnden
Ärende 21

Motion 2017:20 av Theo Bodin m.fl. (V) om tillfälligt konsultstopp och genomlysning

Åtgärder för att komma till bukt med de ökade konsultkostnaderna är av hög prioritet och intentionen med motionen är bra. Konsulter kommer att behövas från tid till annan och bäst att bedöma behovet är ändå förvaltningen. Vi anser att ett generellt konsultstopp skapar större fokus på upphandlingsformen än uppgiften den är satt att lösa, nämligen en effektiv och väl fungerande förvaltande organisation.

Miljöpartiet anser att frågan om minskade konsultkostnader är av högsta prioritet och driver frågan om förbättringsförslag och insatser i alla nämnder och beredningar.

Problemen med ökade konsultkostnader är inget man hanterar över natt utan det är en strukturell fråga som förvaltningen har fått i uppgift att börja redovisa. Särredovisning av nämnda organisations- och verksamhetskonsulter ska t.ex. ske under 2017.

Det är dock viktigt att förvaltningen snabbt går från mätning, redovisning och analys till handling för att strukturera om verksamheten för att få bättre kostnadskontroll och samtidigt bättre arbetsmiljö och villkor för anställda. Allt i strävan efter att nå målet om att vara en attraktiv arbetsgivare och leverera största möjliga nytta till skattebetalarna.

Vi ställer oss bakom förvaltningens svar.

Stockholms läns landsting

SÄRSKILT UTTALANDE
2017-09-26 TN 2017-0968

Socialdemokraterna
FRAMTIDSPARTIET

Trafiknämnden
Ärende 21

Yttrande över motion 2017:20 av Theo Bodin m.fl. (V) om tillfälligt konsultstopp och genomlysning

Motionen lyfter den utomordentligt viktiga frågan om landstingets konsultanvändning, som inte bara är mycket omfattande utan dessutom svår att överblicka. 2016 landade den totala konsultnotan på mer än 3 miljarder kronor enligt tillgängliga siffror, och det finns indikationer på att kostnaderna kan vara ännu högre än så. Såväl kostnadernas storlek som oklarheten om dess egentliga omfattning är starka skäl att ge ett tydligt uppdrag om att kraftigt begränsa dessa kostnader. Höga välfärdsambitioner kräver höga ambitioner i att använda välfärdens pengar på effektivast möjliga sätt.

I nuläget skapar uppgifterna om konsultkostnaderna frågetecken. Exempelvis anges i tertialrapporten för landstinget att periodens konsultkostnader var 253 miljoner kronor, en procent lägre än föregående år. Samtidigt visar data från Landstingsstyrelsens förvaltning att vad man i sammanställningen själva kallar för *Samtliga konsultkostnader* uppgick till 351 miljoner kronor per april 2017, vilket är betydligt högre än under föregående år och än den siffran som redovisas i tertialrapporten.

Att nu utan vidare analys stoppa allt konsultanvändande skulle dock riskera att få motsatt effekt mot den avsedda. Att avbryta eller kraftigt försena pågående projekt skulle tvärtemot våra och motionärens ambitioner riskera att leda till fördyrande merkostnader. Det gör att även om vi till fullo delar motionärens utgångspunkter och ambitioner, däribland behovet att genomlysa och kartlägga samtliga projekt, under rådande omständigheter inte kan ställa oss bakom motionens att-satser. Tillväxt- och regionplaneförvaltningen kan stå som ett gott exempel, där har man målmedvetet sedan en tid tillbaka skiftat konsuler till förmån för tillsvidareanställd personal, vilket är glädjande.

Vi vill avslutningsvis också påpeka att det är mycket bra att landstinget äntligen påbörjat ett arbete med att minska konsultkostnaderna. Vi emotser att detta arbete leder till kraftfulla reduktioner av desamma.

Yttrande över motion 2017:20 av Theo Bodin m.fl. (V) om tillfälligt konsultstopp och genomlysning

Ärendebeskrivning

Theo Bodin (V) m.fl. har föreslagit tillfälligt konsultstopp och genomlysning. I motionen föreslås att landstingsfullmäktige ska besluta följande.

- Att införa ett generellt konsultstopp i hela landstinget samtidigt
- Att därefter genomföra en genomlysning av samtliga projekt och besluta om hur pågående projekt ska hanteras och hur nya eventuellt ska utformas.

Beslutsunderlag

Förvaltningschefens tjänsteutlåtande den 23 augusti 2017
Motion 2017:20 av Theo Bodin m.fl. (V) om tillfälligt konsultstopp och genomlysning

Förslag till beslut

Trafiknämnden föreslås besluta

att godkänna föreliggande förslag till yttrande samt översända detsamma till landstingsstyrelsens förvaltning.

Förslag och motivering

Inom trafikförvaltningen har vi framför allt konsulter i vår investeringsverksamhet. Exempel på investeringsprojekt som är helt beroende av konsulter är Slussen och spårutbyggnad Nacka, tvärbana norr Kistagrenen,

tvärbana norr Solnagrenen, Roslagsbanans utbyggnad, röda linjens uppgradering etc.

Management, strategi och kommunikationskonsulter används i begränsad omfattning.

Trafikförvaltningen arbetar med att konsultväxla roller som är styrande, ledande, stödjande och uppföljande.

Ett generellt konsultstopp skulle innebära att viktiga investeringar för utvecklingen av kollektivtrafiken i Stockholm kraftigt fördyras och försenas.

Caroline Ottosson
Förvaltningschef

Björn Holmberg
Stabschef

Ankom
Stockholms läns landsting
2017 -05- 09
Dnr LS 2017-0734
2017:20

Stockholms läns landsting

Stockholms läns landsting
2017-05-09

Motion av Theo Bodin (V) m. fl. om tillfälligt konsultstopp och genomlysning

Landstinget har köpt konsulter för miljardtals kronor de senaste åren. Bara inom området management, strategi och kommunikation har det funnits över 20 olika konsultbolag med ramavtal med landstinget.

Det är tyvärr mycket oklart vilket värde dessa konsulter skapat. På vilket sätt har de hjälpt landstinget och dess medborgare i frågor som rör organisations- och verksamhetsutveckling? Har de verkligen kunnat bidra till förändringsarbetet på ett bättre sätt än vad den egna personalen hade kunnat göra? Finns det underlag för att deras insatser inom styrning och uppföljning hjälpt mer än det stjälpt? Sist men inte minst; kan det vara så att vi står i det här kaoset på grund av att vi litat mer på konsulter än på oss själva?

Istället för att ge tusentals medarbetare möjligheten att delta i vårdens utveckling hyr man in konsulter, ett kvitto på att våra högsta ledningar inte tror på sin egen personals förmågor. Vilken demoraliserande effekt har det inte haft när en nybakad handelsstudent från Ernst & Young förklarar för en disputerad specialistläkare med 30 år i yrket hur vården ska bedrivas? Priset på detta kan knappast mätas i pengar, men att högsta ledningen för Karolinska får uselt betyg av läkarna ger en fingervisning.

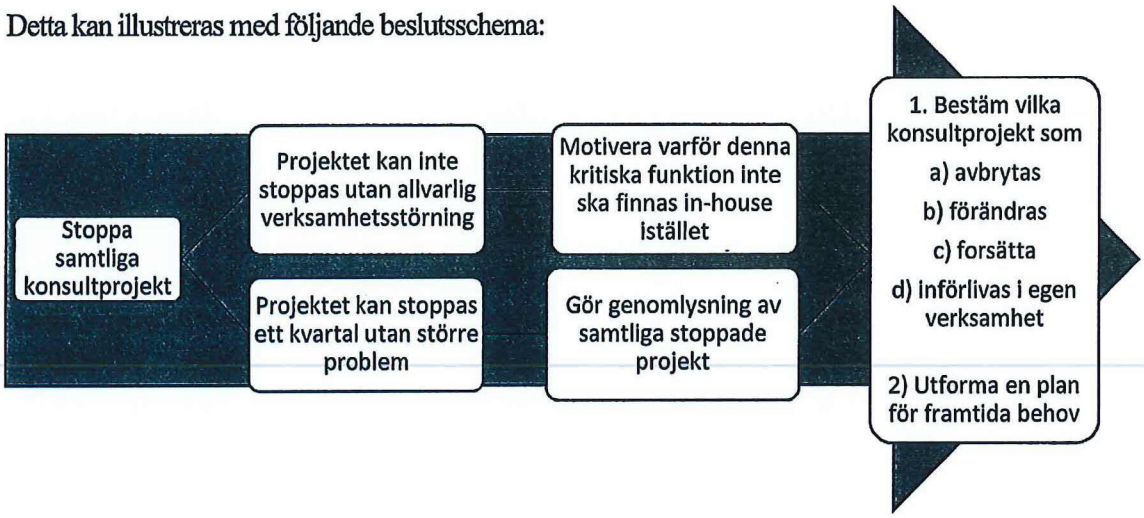
Vi har haft långa och öppenhjärtliga samtal med konsulter under de senaste åren och bilden är samstämmig. Alla anser att deras egen byrå gör nytta, medan de andra konsultbolagen hyrs in till ingen nytta. En hög chef på ett managementkonsultbolag har berättat för mig att 70-80% av konsultkostnaderna inom landstinget sannolikt är pengar i sjön. Andra har vittnat om hur det kan sitta konsulter från flera olika bolag samtidigt på samma möte med samma uppdrag. Vem är det som kör egentligen?

Att sälja in projekt till Landstinget beskrivs som enkelt. Behoven är omättliga, uppdragen otydliga och uppföljningen obefintlig. Oftast säljer man in nästa projekt medan man fortfarande arbetar med det första. När man fått en fot i dörren öppnar sig ett veritabelt schlaraffenland där nya uppdrag flyger in som stekta sparvar i munnen, medan man lätt tillbakalutad och med ett halvt öga på Excelarket, avnjuter en snitslad bana mot att bli partner.

I det privata näringslivet är det brukligt att man i sådana här lägen gör ett tillfälligt stopp för alla konsultprojekt. Man identifierar då två huvudklasser av projekt, dels de som inte kan stoppas utan att det blir akuta verksamhetsstörningar och dels alla andra projekt. Den första sortens projekt undantas från stoppet men får en månad på sig att förklara varför konsulterna inte är anställda i den egna verksamheten istället. Utgångspunkten är att konsulter bara ska finnas i verksamhetskritiska positioner i undantagsfall.

De flesta projekt kommer att tillfalla den andra kategorin och därmed utan större problem kunna stoppas tillfälligt. Därpå sker en genomlysning av projekten och framtida behov analyseras. Detta är inte särskilt komplicerat, det finns många kompetenta medarbetare i verksamheten som klarar den övningen. Till saken hör att en behöver lite andrum för att kunna se skogen för alla träden, därför är det viktigt att stoppet sker samtidigt över allt. Cheferna behöver få tid att tala med den egna personalen och förstå verksamhetens behov istället för att ha en skönsjungande siren från Mackan bredvid sig som lockar till nya äventyr.

Detta kan illustreras med följande beslutsschema:

Med hänvisning till ovanstående föreslås Landstingsfullmäktige besluta

Att utföra ett generellt konsultstopp i hela landstinget samtidigt

Att därefter genomföra en genomlysning av samtliga projekt och besluta om hur pågående projekt ska hanteras och hur nya eventuellt ska utformas

Theo Bodin (v)

Gunilla Roxby Cromvall (v)

Marit Strand Normasdotter (v)

Petteri Louhema (v)

Anna Sehlin (v)

Kerstin Pettersson (v)

Håkan Jörnehed (v)

Mohibul Ezdan Khan (v)

Jonas Lindberg (v)

Birgitta Sevefjord (v)

Catarina Walgren (v)

§ 55

2017/572 Remiss av motion 2017:20 om tillfälligt konsultstopp och genomlysning

Kulturförvaltningen föreslog kulturnämnden besluta

att till landstingsstyrelsen yttra sig över motion 2013:07 av Theo Bodin m.fl. om tillfälligt konsultstopp och genomlysning, i enlighet med kulturförvaltningens förslag till yttrande.

Kulturnämnden beslutade enligt förvaltningens förslag.

Paragrafen förklarades omedelbart justerad.

Gunnel Oscelius-Dahl
Gunnel Oscelius Dahl
Ordf.

Robert Johansson
vice ordf.

J och Mp deltog ej i beslutet.

Kulturförvaltningen
STOCKHOLMS LÄNS LANDSTING

Enheten administration och kommunikation | TJÄNSTEUTLÅTANDE 2017-08-01 | *Diarienummer:* KN 2017/572

Handläggare:
Harald Lindkvist

Yttrande över motion 2017:20 av Theo Bodin m.fl. (V) om tillfälligt konsultstopp och genomlysning

Ärendebeskrivning

Kulturnämnden har begärts att yttra sig över motion 2017:20 av Theo Bodin m.fl. Motionen återfinns i sin helhet som bilaga 1.

Förslag till beslut

Kulturförvaltningen föreslår kulturnämnden besluta

att till landstingsstyrelsen yttra sig över motion 2013:07 av Theo Bodin m.fl. om tillfälligt konsultstopp och genomlysning, i enlighet med kulturförvaltningens förslag till yttrande.

Förvaltningens motivering

Sammanfattning

Motionärens motion om konsultstopp samt genomlysning av samtliga projekt skulle inte leda till de effekter för kulturnämndens verksamhet som motionären efterlyser då användningen idag av konsulter sker i mycket ringa omfattning.

Kulturnämndens förhållningssätt avseende konsulter är att förnuftigt använda konsulter vid tillfälliga toppar, vid behov av tillfällig specialistkompetens och för att säkerställa transparens.

Bakgrund

Kulturnämnden har begärts yttra sig över motion 2017:20 av Theo Bodin m.fl. Motionärens utgångspunkt är att landstinget har köpt konsulter för miljardtals kronor de senaste åren. Bara inom området management, strategi och kommunikation har det funnits över 20 olika konsultbolag med ramavtal med landstinget.

Motionen föreslår

att utföra ett generellt konsultstopp i hela landstinget samtidigt

Bilagor:

att därefter genomföra en genomlysning av samtliga projekt och besluta om hur pågående projekt ska hanteras och hur nya eventuellt ska utformas.

Överväganden

Kulturnämndens utgångspunkt är att den kompetens som behövs för verksamheten i så stor utsträckning som möjligt ska finnas hos de egna medarbetarna. Konsulter ska användas sparsamt och med förnuft, till exempel vid tillfälliga toppar, när det behövs en temporär specialistkompetens eller för att genomföra korta utredningsuppdrag.

Kulturnämnden använder i huvudsak endast tre typer av konsulttjänster; konstkonsulter, IT-konsulter och konsulter med specialistkompetens för utredningsuppdrag. Konstkonsulternas huvuduppdrag är att vara konstnärligt rådgivande i konstprojekt beställda av Locum. För varje ny beställning som inkommer till kulturförvaltningen avropas en upphandlad konstkonsult. Nuvarande ramavtal gäller i maximalt fyra år och omfattar tio konstkonsulter. Konstkonsulterna är specialiserade inom olika områden, som rörlig bild, skulptur, måleri och konsthantverk. Utifrån sina olika kunskapsområden bistår de med kompletterande perspektiv för att uppnå största möjliga mångfald och kvalitet, spets och bredd.

I samband med utlysningar av konstnärliga gestaltningsuppdrag är konsulternas roll att föreslå intressanta konstnärskap för de aktuella uppdragen. De är också involverade i att bedöma den konstnärliga kvalitén i inkomna skissförslag från de utvalda konstnärerna samt med vid ateljébesök och vid slutbesiktning av ett gestaltningsuppdrag. Därutöver föreslår konsulterna inköp av färdiga verk. Landstingets Framtidsplan för hälso- och sjukvården har lett till ett stort inflöde av nya konstprojekt på länets akut- och närsjukhus. Mot den bakgrunden kan konstkonsulterna vid behov även avlasta projektledarna med vissa arbetsmoment.

Beträffande konsulter inom IT-området används sådana då särskild kompetens är nödvändig i utvecklingsfrågor. När IT-konsulter upphandlas görs detta för tidsbegränsade perioder och med tydlig uppdragsbeskrivning som grund. Exempel på detta under senare år är utvecklingen av webbansökan för projektstöd och verksamhetsstöd samt uppdateringar av ärendehanteringssystemet.

Konsulter med specialistkompetens används temporärt för utredningsuppdrag. Det handlar exempelvis om strategiskt angelägna utredningar/utredningsunderlag kring aktuella frågor, bland annat samverkan inom kultur-, folkbildnings- och föreningsområdet.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Beslutet ger inga övriga ekonomiska konsekvenser för nämnden.

Miljökonsekvenser av beslutet

I enlighet med landstingets Miljöpolitiska program 2017-2021 har hänsyn till miljön beaktats och slutsatsen är att det inte är relevant med en miljökonsekvensbedömning i detta ärende.

Eva Bergquist
förvaltningschef

§ 96
Yttrande över motion 2017:20 av Theo Bodin m.fl. (V) om tillfälligt konslutstopp och genomlysning

TRN 2017–0076

Ärendebeskrivning

I motionen föreslås landstingsfullmäktige besluta om ett generellt konsultstopp i hela landstinget samtidigt samt därefter genomföra en genomlysning av samtliga projekt och besluta om hur pågående projekt ska hanteras och hur nya eventuellt ska utformas.

Beslutsunderlag

Förvaltningens tjänsteutlåtande 2017-08-22
Förslag till yttrande 2017-08-22
Motion 2017:20

Förslag och yrkande

Ordförandes förslag om bifall till förvaltningens förslag.
V-ledamotens förslag om bifall till motionen

Tillväxt- och regionplanenämndens beslut

Tillväxt- och regionplanenämnden beslutar

att avge yttrande över motion 2017:20 enligt förvaltningens bifogade förslag till yttrande, bilaga 2

att yttrandet överlämnas till landstingsstyrelsens förvaltning

att paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Särskilt uttalande
S-ledamöterna anmäler särskilt uttalande, bilaga 3
MP-ledamoten anmäler särskilt uttalande, bilaga 4
V-ledamoten reserverar sig till förmån för sitt eget förslag

S-ledamöterna anmäler att de inte deltar i beslutet

Beslutsexpediering:
Landstingsstyrelsen
Akt

YTTRANDE
2017-08-22

TRN 2017-0076

Landstingsstyrelsens förvaltning
Registraturen
Box 22550
104 22 Stockholm

Bilaga 2

Yttrande över motion 2017:20 av Theo Bodin m.fl. (V) om tillfälligt konsultstopp och genomlysning

Nämnden anser att omfattningen av konsultköp generellt såväl som inom verksamhetsområdet som motionen belyser, organisations- och verksamhetsutveckling, bör klargöras innan åtgärder vidtas. Ett sådant arbete har inletts genom att samtliga landstingsverksamheter ska särredovisa köp av konsulttjänster, ekonomiskt samt med kommentar och analys, från och med delårsbokslutet 2017.

Tillväxt- och regionplanenämndens förvaltning utnyttjar konsulttjänster främst med bäring på kärnverksamheten – regionplanering och regional utveckling. Under 2016 ökade förvaltningen antalet anställda genom en neddragning av konsultbudgeten, bland annat för att kunna behålla och vidareutveckla kompetensen i den egna organisationen.

I den mån verksamheter inom Stockholms läns landsting berörs av motionens föreslagna åtgärder kan det innebära att konsultanvändningen och därmed sådana kostnader minskar. Hur stor del av dessa medel som i stället skulle komma verksamheterna till del, i form av egen personal, är dock oklart.

Socialdemokraterna
FRAMTIDSPARTIET

Bilaga 3

Yttrande över motion 2017:20 av Theo Bodin m.fl. (V) om tillfälligt konsultstopp och genomlysning

Motionen lyfter den utomordentligt viktiga frågan om landstingets konsultanvändning, som inte bara är mycket omfattande utan dessutom svår att överblicka. 2016 landade den totala konsultnotan på mer än 3 miljarder kronor enligt tillgängliga siffror, och det finns indikationer på att kostnaderna kan vara ännu högre än så. Såväl kostnadernas storlek som oklarheten om dess egentliga omfattning är starka skäl att ge ett tydligt uppdrag om att kraftigt begränsa dessa kostnader. Höga välfärdsambitioner kräver höga ambitioner i att använda välfärdens pengar på effektivast möjliga sätt.

I nuläget skapar uppgifterna om konsultkostnaderna frågetecken. Exempelvis anges i tertialrapporten för landstinget att periodens konsultkostnader var 253 miljoner kronor, en procent lägre än föregående år. Samtidigt visar data från Landstingsstyrelsens förvaltning att vad man i sammanställningen själva kallar för *Samtliga konsultkostnader* uppgick till 351 miljoner kronor per april 2017, vilket är betydligt högre än under föregående år och än den siffran som redovisas i tertialrapporten.

Att nu utan vidare analys stoppa allt konsultanvändande skulle dock riskera att få motsatt effekt mot den avsedda. Att avbryta eller kraftigt försena pågående projekt skulle tvärtemot våra och motionärens ambitioner riskera att leda till fördyrande merkostnader. Det gör att även om vi till fullo delar motionärens utgångspunkter och ambitioner, däribland behovet att genomlysa och kartlägga samtliga projekt, under rådande omständigheter inte kan ställa oss bakom motionens att-satser. Tillväxt- och regionplaneförvaltningen kan stå som ett gott exempel, där har man målmedvetet sedan en tid tillbaka skiftat konsuler till förmån för tillsvidareanställd personal, vilket är glädjande.

Vi vill avslutningsvis också påpeka att det är mycket bra att landstinget äntligen påbörjat ett arbete med att minska konsultkostnaderna. Vi emotser att detta arbete leder till kraftfulla reduktioner av desamma.

Tillväxt- och regionplanenämnden

SÄRSKILLT UTTALANDE
2017-09-20

ÄRENDE 6

miljöpartiet de gröna

Bilaga 4

Yttrande över motion 2017:20 av Theo Bodin m.fl (V) om tillfälligt konsult stopp och genomlysning.

Åtgärder för att komma till bukt med de ökade konsultkostnaderna är av hög prioritet och intentionen med motionen är bra. Konsulter kommer att behövas från tid till annan och bäst att bedöma behovet är ändå förvaltningen. Vi anser att ett generellt konsultstopp skapar större fokus på upphandlingsformen än uppgiften den är satt att lösa, nämligen en effektiv och väl fungerande förvaltande organisation.

Miljöpartiet anser att frågan om minskade konsultkostnader är av högsta prioritet och driver frågan om förbättringsförslag och insatser i alla nämnder och beredningar. Tillväxt- och Regionplanenämnden har redan jobbat bort en hel del av problemen. Samtidigt står de för en ytterst liten del av de totala konsultkostnaderna i Stockholms läns landsting.

Problemen med ökade konsultkostnader är inget man hanterar över natt utan det är en strukturell fråga som förvaltningen har fått i uppgift att börja redovisa. Särredovisning av nämnda organisations- och verksamhetskonsulter ska t.ex. ske under 2017.

Det är dock viktigt att förvaltningen snabbt går från mätning, redovisning och analys till handling för att strukturera om verksamheten för att få bättre kostnadskontroll och samtidigt bättre arbetsmiljö och villkor för anställda. Allt i strävan efter att nå målet om att vara en attraktiv arbetsgivare och leverera största möjliga nytta till skattebetalarna.

Vi ställer oss bakom förvaltningens svar.